ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Απριλίου 1994

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΚ

(IV/B-2/34.179 — Stichting Certificatie Kraanverhuurbedrijf και Federatie van Nederlandse Kraanverhuurbedrijfven)

(Το κείμενο στην ολλανδική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(94/272/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως το άρθρο 15 παράγραφος 6,

την αίτηση για τη λήψη προσωρινών μέτρων, την προσφυγή που ασκήθηκε στις 13 Ιανουαρίου 1992 από την επιχείρηση Van Marwijk κ.λπ., καθώς και τα καταστατικά και τους κανονισμούς που κοινοποιήθηκαν από την Stichting Certificatie Kraanverhuurbedrijf στις 15 Ιανουαρίου 1992 και την Federatie van Nederlandse Kraanverhuurbedrijfven στις 6 Φεβρουαρίου 1992,

αφού η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, έδωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να καταστήσουν γνωστή την άποψή τους επί του αντικειμένου των αιτιάσεων που έλαβε υπόψη της,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Η προσφυγή

(1) Στις 13 Ιανουαρίου 1992, η M.WC.M. van Marwijk και δέκα άλλες επιχειρήσεις κατέθεσαν προσφυγή, καθώς και αίτηση για τη λήψη προσωρινών μέτρων, υποστηρίζοντας ότι η Federatie van Nederlandse Kraanverhuurbedrijfven, (στο εξής «FNK»), και η Stichting Certificatie Kraanverhuurbedrijf (στο εξής «SCK»), παραβιάζουν το άρθρο 85 παράγραφος 1 και το άρθρο 86 της συνθήκης, επειδή αποκλείουν τις επιχειρήσεις που δεν είναι μέλη τους από την αγορά μίσθωσης κινητών γερανών και επιβάλλουν καθορισμένες τιμές δυνάμει των καταστατικών και των κανονισμών τους.

Οι κοινοποιηθείσες συμφωνίες

(2) Τα καταστατικά και οι κανόνες πιστοποίησης των επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών της SCK (στο εξής «κανονισμός»), κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή στις 15 Ιανουαρίου 1992 και τα καταστατικά και ο εσωτερικός κανονισμός της FNK κοινοποιήθηκαν ομοίως στις 6 Φεβρουαρίου 1992. Και στις δύο περιπτώσεις υποβλήθηκε αίτηση αρνητικής πιστοποίησης ή απαλλαγής σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3. Το σημαντικότερο σημείο των κοινοποιηθεισών συμφωνιών είναι η λεγόμενη απαγόρευση μίσθωσης συμπληρωματικών γερανών από μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις που θεσπίζεται στο άρθρο 7 δεύτερη περίπτωση του κανονισμού της SCK, όπου ορίζεται ότι εκτός από τις άλλες υποχρεώσεις του σύμφωνα με τον κανονισμό αυτό, ο κάτοχος πιστοποίησης υποχρεούται να χρησιμοποιεί αποκλειστικά και μόνο γερανούς, οι οποίοι διαθέτουν έγκυρες πινακίδες πιστοποίησης.

Τα ενδιαφερόμενα

(3) Οι προσφεύγοντες είναι επιχειρήσεις που εκμισθώνουν κινητούς γερανούς. Εννέα εξ αυτών εδρεύουν στις Κάτω Χώρες και, οι υπόλοιπες δύο στο Βέλγιο. Οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν είναι μέλη της FNK και δεν συμμετέχουν στην SCK.

(4) Η FNK αποτελεί ένωση επιχειρήσεων που εκμισθώνουν κινητούς γερανούς. Η εν λόγω ένωση δημιουργήθηκε στις 13 Μαρτίου 1971 με έδρα το Culemborg. Στις 31 Δεκεμβρίου 1991 αριθμούσε 186 μέλη.

(5) Η SCK, η οποία εδρεύει στην ίδια διεύθυνση στο Culemborg, δημιουργήθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 1987. Βάσει του καταστατικού της, η εν λόγω οργάνωση έχει ως στόχο να εγγυάται την ποιότητα και την

[1] ΕΕ αριθ. L13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.

επαγγελματική ικανότητα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων, τόσο σε επίπεδο προσωπικού όσο και μηχανημάτων, μέσω συστήματος επίβλεψης και καταχώρησης των επιχειρήσεων στον τομέα εκμίσθωσης γερανών. Στις 31 Δεκεμβρίου 1992 υπήρχαν 187 συνδεδεμένες επιχειρήσεις, στην πλειονότητά τους μέλη της FNK. Σε μια αρχική φάση (1985-197), η SCK ελάμβανε επιχορηγήσεις από την ολλανδική κυβέρνηση.

Η αγορά

(6) Οι εν λόγω γερανοί χρησιμοποιούνται κυρίως στα οικοδομικά έργα, στην πετροχημική βιομηχανία και στον τομέα μεταφορών στις Κάτω Χώρες. Στον τομέα των επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών, είναι πολύ διαδεδομένη η μίσθωση γερανών από άλλες επιχειρήσεις εκμίσθωσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία της FNK, το 1991 υπήρχαν στις Κάτω Χώρες 350 επιχειρήσεις εκμίσθωσης γερανών με συνολικό κύκλο εργασιών περίπου 450 εκατομμύρια Ecu. Το μερίδιο των μελών της FNK ανερχόταν σε τουλάχιστον 75 % του συνόλου. Λόγω προβλημάτων μεταφοράς, σύμφωνα με την FNK, οι περισσότεροι γερανοί χρησιμοποιούνται σε ακτίνα περίπου 50 χιλιομέτρων και, κατά συνέπεια, η αγορά στις Κάτω Χώρες για επιχειρήσεις από άλλα κράτη μέλη περιορίζεται στις περιοχές που βρίσκονται πλησίον των συνόρων με το Βέλγιο και τη Γερμανία.

Κρατική επίβλεψη

(7) Βάσει του νόμου περί των συνθηκών στον τόπο εργασίας, ο εργοδότης οφείλει να μεριμνά για την λειτουργικότητα και την αξιοπιστία των μηχανημάτων που χρησιμοποιεί. Επιπλέον, υποχρεούται να υποβάλλει σε περιοδικό έλεγχο τα εν λόγω μηχανήματα. Η εν λόγω υποχρέωση αναλύεται λεπτομερέστερα σε διάφορα διατάγματα για την ασφάλεια που βασίζονται στο νόμο αυτό. Επισημαίνονται ιδιαιτέρως το διάταγμα για την ασφάλεια στα εργοστάσια ή στους χώρους εργασίας, και το διάταγμα για την ασφάλεια στους άλλους χώρους εργασίας όπου θεσπίζονται διατάξεις όσον αφορά την ασφαλή κατασκευή και χρήση των γερανών και των ανυψωτικών μηχανημάτων. Οι εν λόγω διατάξεις όσον αφορά τα διάφορα είδη γερανών και ανυψωτικών μηχανημάτων αναλύονται λεπτομερέστερα σε υπουργικές ρυθμίσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις που απορρέουν από την οδηγία 89/392/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1989 [2] σχετικά με τις μηχανές.

Το υπουργείο Κοινωνικών υποθέσεων έχει αναθέσει στο φορέα keBoMa, σύμφωνα με την απόφαση για την ασφάλεια στα εργοστάσια και τους χώρους εργασίας, την αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς τον έλεγχο των γερανών και ανυψωτικών μηχανημάτων. Εάν διαπιστώσει σοβαρές ατέλειες, ο keBoMa πρέπει να ενημερώσει σχετικά την επιθεώρηση εργασίας.

[2] ΕΕ αριθ. L 183 της 29. 6. 1989, σ. 9. Η εν λόγω οδηγία τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 93/68/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L220 της 30. 8. 1993, σ. 1). Με μια προηγούμενη τροποποίηση από την οδηγία 91/368/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L198 της 22. 7. 1991, σ. 16), οι γερανοί είχαν συμπεριληφθεί στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

Διάρθρωση της FNK και της SCK

(8) Η SCK έχει αναγνωριστεί από το συμβούλιο πιστοποίησης, το οποίο σημαίνει μεταξύ άλλων ότι, κατά την άποψη του εν λόγω συμβουλίου, πληροί τους όρους περί αυτονομίας. Αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι, στην πράξη, οι δεσμοί μεταξύ της FNK και της SCK είναι τόσο στενοί ώστε είναι αδιανόητο να αναπτύξει η μία δραστηριότητες χωρίς η άλλη να το γνωρίζει και να έχει δώσει την πλήρη συγκατάθεσή της.

(9) Από τα καταστατικά της SCK προκύπτει ότι το ήμισυ των διοικητικών στελεχών της διορίζεται από τη FNK και ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν να ληφθεί καμία απόφαση χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της FNK. Τα υπόλοιπα διοικητικά στελέχη δεν προέρχονται από τον τομέα εκμίσθωσης γερανών (άρθρο 5-1). Πρόκειται για εκπροσώπους μεγάλων επιχειρήσεων που, σε μεγάλη κλίμακα και κατά συστηματική βάση, αναθέτουν συμβάσεις στις επιχειρήσεις εκμίσθωσης γερανών. Αυτό σημαίνει ότι τα μέλη της SCK βρίσκονται σε ευνοϊκή θέση όσον αφορά τη σύναψη των σημαντικότερων συμβάσεων. Τούτο διαφαίνεται, για παράδειγμα, από τις εσωτερικές οδηγίες των σιδηροδρόμων των Κάτω Χωρών, σύμφωνα με τις οποίες επιτρέπεται η συνεργασία μόνο με επιχειρήσεις εκμίσθωσης γερανών που έχουν πιστοποιηθεί από την SCK.

Η διοίκηση επικουρείται από γνωμοδοτικό συμβούλιο, του οποίου τα μέλη ορίζονται από τη διοίκηση της SCK μετά από διαβούλευση με τη FNK, που μπορεί επίσης να προτείνει υποψήφιους. Το γνωμοδοτικό συμβούλιο αποτελείται από 8 μέλη, εκ των οποίων τα δύο προέρχονται από την ίδια τη FNK και τέσσερα από τις συνδεδεμένες οργανώσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που αναθέτουν συμβάσεις στις επιχειρήσεις εκμίσθωσης γερανών. Το γνωμοδοτικό συμβούλιο έχει, μεταξύ άλλων, το καθήκον να συμβουλεύει τη διοίκηση της SCK όσον αφορά, αφενός, τη φύση και το περιεχόμενο του συστήματος πιστοποίησης και, αφετέρου, τον καθορισμό των απαιτήσεων και των μεθόδων ελέγχου που αποτελούν τη βάση του συστήματος πιστοποίησης. Η γνώμη του γνωμοδοτικού συμβουλίου έχει δεσμευτικό χαρακτήρα (άρθρο 2 του κανονισμού του γνωμοδοτικού συμβουλίου).

Μολονότι η FNK ισχυρίστηκε ότι η SCK δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία των επιχειρήσεων ανάθεσης, είναι πιθανότερο ότι το σχετικό έναυσμα δόθηκε από την ίδια τη FNK, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιχειρήσεις ανάθεσης ήταν τότε στοιχειωδώς οργανωμένες.

Οι δύο οργανώσεις έχουν την ίδια διεύθυνση, τον ίδιο αριθμό τηλεφώνου και την ίδια γραμματεία. Τα καταστατικά και οι κανονισμοί και των δύο οργανώσεων κοινοποιήθηκαν από τον ίδιο εκπρόσωπο και με την ίδια μορφή.

Συμπεριφορά της FNK και της SCK

(10) Βάσει του καταστατικού της, η FNK έχει ως στόχο την προώθηση των συμφερόντων των επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών εν γένει και των μελών της ειδικότερα, καθώς και την αμοιβαία επαφή και συνεργασία μεταξύ των μελών υπό την ευρύτερη έννοια. Οι στόχοι αυτοί και ο τρόπος πραγμάτωσής τους περιγράφονται στα καταστατικά και τους εσωτερικούς κανονισμούς. Επιχειρήσεις εκτός των Κάτω Χωρών δεν μπορούν να γίνουν μέλη της FNK.

Στο καταστατικό της FNK περιλαμβάνονται διατάξεις που υποχρεώνουν τα μέλη της να συνεργάζονται με άλλα μέλη κατά σειρά προτεραιότητας και να χρησιμοποιούν εγκεκριμένες τιμές. Οι εν λόγω διατάξεις καταργήθηκαν από τη FNK μετά την απόφαση κατόπιν συνοπτικής διαδικασίας που εξέδωσε το Δικαστήριο της Ουτρέχτης στις 11 Φεβρουαρίου 1992.

Μέχρι το 1991, η FNK δημοσίευσε τιμοκαταλόγους· από ανεξάρτητη έρευνα στον εν λόγω τομέα προέκυψε ότι υπήρχαν δύο τιμοκαταλόγους, ένας για τους πελάτες και ένας για τα μέλη που μισθώνουν επιπλέον γερανούς.

(11) Ο καταστατικός στόχος της SCK είναι η προώθηση και η διατήρηση της ποιότητας των επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών. Ο στόχος αυτός πρέπει να υλοποιηθεί μέσω της θέσπισης κώδικα δεοντολογίας, συστήματος πιστοποίησης και συστήματος ελέγχου, ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση του κώδικα δεοντολογίας. Η πιστοποίηση αφορά τον έλεγχο διαφόρων πτυχών της ίδιας της επιχείρησης εκμίσθωσης γερανών: τήρηση των νομικών απαιτήσεων όσον αφορά την καταβολή φόρων και κοινωνικών επιδομάτων· πιστοποιητικό ασφάλισης, φερεγγυότητας και ρευστότητας· επαγγελματική ικανότητα και συνθήκες εργασίας. Επίσης, επαληθεύεται κατά πόσον η επιχείρηση είναι εγγεγραμμένη στο εμπορικό μητρώο του εμπορικού επιμελητηρίου, γεγονός που αποκλείει, ή τουλάχιστον δυσκολεύει σοβαρά, την πρόσβαση των επιχειρήσεων εκτός των Κάτω Χωρών. Επιπλέον, η πιστοποίηση σχετίζεται με τις τεχνικές πτυχές των ίδιων των γερανών, μολονότι η ίδια η SCK δεν ελέγχει γερανούς. Οι γερανοί εφοδιάζονται από την SCKμε πινακίδες πιστοποίησης, που δηλώνουν ότι πληρούνται οι νομικές προϋποθέσεις. Τέλος, οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να εφαρμόζουν τους γενικούς όρους της FNK, που αφορούν μεταξύ άλλων τις τιμές.

Η πιστοποίηση πραγματοποιείται από τα μέλη του γνωμοδοτικού συμβουλίου και της επιτροπής πιστοποίησης. Στα όργανα αυτά της SCK σημαντική θέσει κατέχει η εκπροσώπηση των μελών που προέρχονται από τον τομέα που αναθέτει συμβάσεις στις επιχειρήσεις εκμίσθωσης γερανών. Για παράδειγμα οι επιχειρήσεις AKZO, DSM και SHELL εκπροσωπούνται στα όργανα της SCK. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι επιχειρήσεις που αναθέτουν ανάλογες συμβάσεις ενθαρρύνονται να προτιμούν για το σκοπό αυτό τις πιστοποιημένες επιχειρήσεις. Το σύστημα ολοκληρώνεται με την προαναφερθείσα απαγόρευση μίσθωσης, η οποία άρχισε να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1991, βάσει της οποίας η πιστοποιημένη επιχείρηση δεν επιτρέπεται να μισθώνει επιπλέον γερανούς από επιχειρήσεις που δεν είναι συνδεδεμένες με την SCK. Λαμβάνονται υπόψη το γεγονός ότι σημαντικό μέρος των εργασιών στον εν λόγω τομέα πραγματοποιείται με υπεργολαβίες, ο κύκλος εργασιών των μη συνδεδεμένων επιχειρήσεων έχει μειωθεί σημαντικά· για το λόγο αυτό, ορισμένες από τις εν λόγω επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ήδη δυσκολίες.

Η εξέλιξη της διαδικασίας

(12) Μετά την προκαταρκτική εξέταση της παρούσας υπόθεσης, η Επιτροπή κατέστησε γνωστές τις αιτιάσεις της στις 16 Δεκεμβρίου 92. Η Επιτροπή εξέτασε το ενδεχόμενο να ανακαλέσει, βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 6 του κανονισμού αριθ. 17, την ασυλία έναντι της επιβολής προστίμων όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 5 του εν λόγω κανονισμού, δεδομένου ότι κρίνει πως παραβιάζεται κατάφωρα η συνθήκη και ότι δεν δικαιολογείται η εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 κυρίως επειδή η SCK απαγορεύει στα μέλη της να χρησιμοποιούν κατά τη μίσθωση γερανών μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις και ταυτόχρονα αποκλείει τη συμμετοχή ξένων επιχειρήσεων. Η εν λόγω απαγόρευση μίσθωσης έχει ευρύτερες συνέπειες, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τη σαφή συμμετοχή σε συχνά διαστήματα αναθέτουν συμβάσεις σε επιχειρήσεις εκμίσθωσης γερανών, γεγονός που τοποθετεί σε εξαιρετικά ευνοϊκή θέση τα μέλη της SCK.

Τα στοιχεία και τα επιχειρήματα που προέβαλαν η FNK και η SCK στην απάντησή τους, της 3ης Ιανουαρίου 1993 επί των αιτιάσεων της Επιτροπής, δεν έπεισαν αυτή ότι υπήρχε λόγος να αναθεωρήσει τη θέση της όσον αφορά το σύστημα πιστοποίησης της SCK, και ιδίως την απαγόρευση μίσθωσης.

Στην επιστολή της 4ης Ιουνίου 1993, η Επιτροπή ενημέρωσε σχετικά τη FNKκαι τη SCK και δήλωσε ότι η διαδικασία του άρθρου 15 παράγραφος 6 του κανονισμού αριθ. 17 μπορεί να περατωθεί μόνον εφόσον η FNK και η SCK αποφασίσουν να αποσύρουν την απαγόρευση μίσθωσης.

(13) Η FNK και η SCK πρότειναν, με την επιστολή της 12ης Ιουλίου 1993, να τροποποιήσουν την απαγόρευση μίσθωσης επιπλέον γερανών από μη συνδεμένες επιχειρήσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 δεύτερη περίπτωση του κανονισμού κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτρέπεται μόνον η χρησιμοποίηση γερανών, που διαθέτουν έγκυρο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγεί είτε η SCK είτε άλλος φορέας πιστοποίησης που σύμφωνα με τη σειρά EN 45011, μπορεί να χορηγεί πιστοποιητικά σε επιχειρήσεις εκμίσθωσης γερανών και εφαρμόζει για το σκοπό αυτό ισότιμα κριτήρια.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η πρόταση αυτή δεν αναιρεί τις αιτιάσεις της, δεδομένου ότι δεν διαπιστώθηκε ότι σύστημα πιστοποίησης του ιδιωτικού δικαίου, όπως αυτό που δημιούργησε η SCK, προσθέτει οποιοδήποτε ουσιαστικό στοιχείο στις ήδη υπάρχουσες νομικές απαιτήσεις όσον αφορά τους γερανούς και τα ανυψωτικά μέσα. Όλα τα εν λόγω μηχανήματα και τα κατασκευαστικά στοιχεία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 89/392/ΕΟΚ. Επιπλέον η KeBoMa, ο αναγνωρισμένος από το ολλανδικό κράτος φορέας ελέγχου των γερανών, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως φορέας πιστοποίησης ανταποκρινόμενος στα κριτήρια της ΕΝ 45011, με αποτέλεσμα οι γερανοί που διαθέτουν μόνο σφραγίδα ελέγχου της KeBoMa, και άρα ανταποκρίνονται σε όλες τις σχετικές νομικές απαιτήσεις, συνεχίζουν να θίγονται από την απαγόρευση μίσθωσης. Συνεπώς, η πρόταση της FNK και της SCK έχει στην πράξη ασήμαντο ή κανένα αποτέλεσμα.

Η Επιτροπή, ως εκ τούτου, με επιστολή στις 2 Αυγούστου 1993, πρότεινε να τροποποιηθεί το άρθρο 7 δεύτερη περίπτωση του επίμαχου κανονισμού κατά τρόπο ώστε να επιτρέπεται μόνον η χρησιμοποίηση γερανών, που αποδεδειγμένα ανταποκρίνονται στις νομικές απαιτήσεις, που ισχύουν στον τόπο που εδρεύει ο χρήστης. Η FNK και η SCK δεν αποδέχθηκαν την εν λόγω πρόταση. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή αποφάσισε να συνεχίσει τη διαδικασία βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 6 του κανονισμού αριθ. 17.

Εξέλιξη της διαδικασίας ενώπιον του εθνικού δικαστή

(14) Στην απόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 1992, κατόπιν συνοπτικής διαδικασίας ο πρόεδρος του Δικαστηρίου της Ουτρέχτης, κατόπιν προσφυγής της επιχείρησης Van Marwijk κ.λπ. κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, διέταξε την SCK να μην εφαρμόσει την απαγόρευση μίσθωσης. Η εν λόγω απόφαση ακυρώθηκε στις 9 Ιουλίου 1992, επίσης κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, από το Εφετείο του Άμστερνταμ. Το εν λόγω Δικαστήριο έκρινε ότι, μεταξύ άλλων, δεν είναι προφανές και πέραν κάθε αμφιβολίας ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις δεν είχαν καμία πιθανότητα απαλλαγής από την Επιτροπή. Σύμφωνα με την άποψη του Εφετείου ο εθνικός δικαστής έπρεπε να επιδείξει επιφυλακτικότητα κατά την έκδοση της απόφασης, καθόσον οι ρυθμίσεις είχαν υποβληθεί στην κρίση της Επιτροπής.

(15) Μετά τη γνωστοποίηση των αιτιάσεων στις 16 Δεκεμβρίου 1992, η επιχείρηση Van Marwijk κ.λπ. απευθύνθηκαν εκ νέου στον πρόεδρο του Δικαστηρίου της Ουτρέχτης. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου αποφάσισε κατόπιν συνοπτικής διαδικασίας, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων της 6ης Ιουλίου 1993, ότι η απαγόρευση μίσθωσης πρέπει να ανασταλεί λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνθήκες που οδήγησαν το Εφετείο να ακυρώσει την προηγούμενη απόφαση του Δικαστηρίου έπαψαν πλέον να ισχύουν. Ο ίδιος πρόεδρος έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή, τόσο στο πλαίσιο των αιτιάσεων όσο και στην επιστολή της 4ης Ιουνίου 1993, γνωστοποίησε τη θέση της σχετικά με τις εν λόγω ρυθμίσεις και ότι βάσει αυτής κατέστη σαφές ότι η απαγόρευση μίσθωσης δεν είχε καμία πιθανότητα να λάβει απαλλαγή από την Επιτροπή. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η απόφαση βασιζόταν σε μεγάλο βαθμό σε ερμηνεία της προγενέστερης απόφασης του Δικαστηρίου της Ουτρέχτης ανέβαλε την εκτέλεση της απόφασης επί τέσσερις μήνες (μέχρι τις 8 Νοεμβρίου), προκειμένου να δοθεί στα μέρη η δυνατότητα να λάβουν εκ νέου απόφαση από το Εφετείο του Άμστερνταμ.

Η προσφυγή αυτή απορρίφθηκε, εν τω μεταξύ, με απόφαση που έλαβε το Εφετείο του Άμστερνταμ στις 28 Οκτωβρίου 1993. Παράλληλα, η FNK και η SCK συνέταξαν και διένειμαν, στις 4 Νοεμβρίου, προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση αυτή, δήλωση με την οποία αποσύρουν την απαγόρευση μίσθωσης μέχρις ότου η Επιτροπή λάβει οριστική θέση επί του θέματος.

II. ΆΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

(16) Ο κανονισμός της FNK και ο κανονισμός της SCK αποτελούν, όπως προκύπτει από τα προαναφερθέντα στοιχεία, αδιαίρετο σύνολο και πρέπει, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης, να εξεταστούν από κοινού.

(17) Η FNK αποτελεί ένωση. Τα μέλη της ένωσης είναι επιχειρήσεις, που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα εκμίσθωσης γερανών. Αυτό προκύπτει από τα άρθρα 1 και 2 των καταστατικών της FNK και από το επεξηγηματικό υπόμνημα στην κοινοποίηση.

Συνεπώς, η FNK αποτελεί ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(18) Ο εσωτερικός κανονισμός της FNK αποτελεί απόφαση ένωσης επιχειρήσεων, δεδομένου ότι έχει εγκριθεί σύμφωνα με τα καταστατικά της FNK, και συγκεκριμένα το άρθρο 4.

(19) Η SCK αποτελεί ίδρυμα κατά το ολλανδικό δίκαιο, το οποίο δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της FNK και έχει ως στόχο την πιστοποίηση των επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών έναντι αμοιβής. Η SCK αποτελεί ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο, όπως προκύπτει από το άρθρο 6 των καταστατικών της και την κοινοποίηση. Η SCK δεν έχει βάση δημοσίου δικαίου.

Η SCK, η οποία αναπτύσσει εμπορικές ή/και οικονομικές δραστηριότητες, αποτελεί συνεπώς επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(20) Το γεγονός ότι η SCK είναι φορέας πιστοποίησης αναγνωρισμένος από το συμβούλιο πιστοποίησης δεδομένου ότι ανταποκρίνεται στις σχετικές ευρωπαϊκές προδιαγραφές (σειρά EN 45000) δεν αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1. Το γεγονός ότι ο κανονισμός της SCK έχει αναγνωριστεί από το συμβούλιο πιστοποίησης δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι μπορεί να εξεταστεί κατά παράβαση του δικαίου περί ανταγωνισμού.

(21) Οι επιχειρήσεις μίσθωσης γερανών που δεν είναι εγκεκριμένες από την SCK αποτελούν επίσης επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

Η συμμετοχή στο σύστημα SCK, η οποία συνεπάγεται την αποδοχή των καταστατικών και των κανονισμών, αποτελεί, συνεπώς, συμφωνία ή/και απόφαση ένωσης επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 για τους ακόλουθους λόγους.

(22) Ένα στοιχείο του συστήματος, που δημιουργήθηκε κατόπιν πρωτοβουλίας της SCK, αποτελεί το γεγονός ότι είναι κλειστό κύκλωμα. Η σημαντικότερη αιτία είναι η απαγόρευση μίσθωσης βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού. Η απαγόρευση αυτή, που αναλύεται στα άρθρα 8, 9 και 10 του κανονισμού εμποδίζει τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις να αναθέτουν υπεργολαβία σε μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Το γεγονός αυτό δεν περιορίζει μόνο την ελευθερία δράσης των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου το μεταξύ τους ανταγωνισμό, αλλά περιορίζει ουσιαστικά την πρόσβαση σε άλλες επιχειρήσεις, ιδίως επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών, στην ολλανδική αγορά. Τούτο προκύπτει επίσης από τις υποχρεώσεις πιστοποίησης, οι οποίες έχουν ρυθμιστεί σε συνάρτηση με την υφιστάμενη κατάσταση στην Ολλανδία (βλέπε σημείο 25). Ο κανονισμός της FNK και της SCK ισοδυναμεί, ως σύνολο, με προσπάθεια ελέγχου του συνόλου της αγοράς της Ολλανδίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, συνάγεται το συμπέρασμα ότι περιορίζεται ο ανταγωνισμός κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Η FNK και η SCK δεν απέδειξαν ότι το σύστημα πιστοποίησης που εφαρμόζουν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς την απαγόρευση μίσθωσης.

(23) Στην πράξη, δύο είναι οι βάσεις των συμφωνιών: το μερίδιο αγοράς των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη FNK ή/και στην SCK (βλέπε σημείο 6) και το γεγονός ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν μισθωμένους γερανούς, για παράδειγμα η Esso, η Shell, η DSM και οι σιδηρόδρομοι Κάτω Χωρών, καταφεύγουν αποκλειστικά και μόνο στις υπηρεσίες των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην SCK. Στο πλαίσιο αυτό, είναι αποκαλυπτικό το γεγονός ότι οι εν λόγω μεγάλες επιχειρήσεις εκπροσωπούνται έντονα στα όργανα της SCK και ότι οι εκπρόσωποι της FNK στα ίδια όργανα κατέχουν την αποφασιστική πλειοψηφία. Αυτή η τακτική έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι ελεύθερες οι καλύτερες αγορές. Μέσω της απαγόρευσης της μίσθωσης γερανών από μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις εξασφαλίζεται η χρησιμοποίηση μόνον των συμμετεχουσών στην SCK επιχειρήσεων, σε περίπτωση που παρίσταται ανάγκη για επιπλέον μισθωμένους γερανούς.

(24) Οι κανονισμοί ολοκληρώνονται με το σύστημα επίβλεψης του τομέα που δημιούργησε η SCK.

Στα άρθρα 9 και 10 του κανονισμού ορίζεται ότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις τιμωρούνται με διαγραφή ή άρση της πιστοποίησης σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των διαφόρων υποχρεώσεων, μεταξύ των οποίων η απαγόρευση μίσθωσης. Οι προσφυγές που ενδέχεται να υποβληθούν κατά των εν λόγω αποφάσεων εξετάζονται από μία επιτροπή η οποία ορίζεται εμμέσως από την FNK (άρθρο 14 του κανονισμού). Η διαγραφή ή άρση της πιστοποίησης μιας συνδεδεμένης επιχείρησης κοινοποιείται με τη δημοσίευση αγγελίας στα σχετικά έντυπα, η οποία περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο απειλή για άρση της πιστοποίησης άλλων μελών που προβαίνουν ακόμη σε συναλλαγές με την εν λόγω επιχείρηση και, κατά δεύτερο λόγο, τη συμβουλή ότι είναι προτιμότερο να αποφεύγονται οι συναλλαγές με την εν λόγω επιχείρηση. Ανάλογα δημοσιεύματα είναι εξαιρετικά επιζήμια για τον ενδιαφερόμενο.

(25) Τα συστήματα FNK και SCK απαιτούν από τους συμμετέχοντες και τα μέλη τους να εδρεύουν στις Κάτω Χώρες (καταστατικά της FNK, άρθρο 4 στοιχείο α)· οι απαιτήσεις της SCK για την πιστοποίηση βασίζονται αποκλειστικά και είναι πλήρως προσαρμοσμένες στην κατάσταση που επικρατεί στις Κάτω Χώρες, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό επιχειρήσεων από άλλα κράτη μέλη, κυρίως το Βέλγιο και τη Γερμανία (βλέπε σημείο 6). Η Γερμανία και το Βέλγιο διαθέτουν σύστημα ανάλογο με το ολλανδικό όσον αφορά τον νομικό έλεγχο των γερανών.

(26) Οι κανονισμοί ενδέχεται να περιορίσουν σημαντικά τον ανταγωνισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον συνολικό κύκλο εργασιών του τομέα μίσθωσης γερανών, το μερίδιο αγοράς των μελών και τη συμμετοχή των αναθετουσών επιχειρήσεων στην SCK.

(27) Κατά την κοινοποίηση των καταστατικών και του εσωτερικού κανονισμού της, η FNK παραδέχθηκε καταρχήν ότι το σύστημα ενδέχεται να περιορίσει τις συναλλαγές στην κοινοτική αγορά, αλλά αργότερα επανήλθε και ισχυρίστηκε ότι δεν υπήρχε τέτοιο ενδεχόμενο. Ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός βασιζόταν στην περιορισμένη έκταση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων στον εν λόγω τομέα, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κινητοί γερανοί λόγω της φύσης τους δεν προορίζονται για να μεταφερθούν. Ωστόσο, από το εγχειρίδιο της FNK προκύπτει ότι οι γερανοί KRUPP μπορούν να μετακινηθούν με ανώτατη ταχύτητα 63 έως 78 Km/h (εγχειρίδιο 1991, σ. 10). Στην σελίδα 104 του εγχειριδίου της FNK διαφημίζονται γερανοί προς μίσθωση με ανυψωτικό δυναμικό 12 έως 400 τόνων, οι οποίοι μπορούν να μεταφερθούν γρήγορα και παντού. Αυτό σημαίνει ότι (όπως εξάλλου δηλώνει η λέξη «κινητός») υπάρχει δυνατότητα μετακίνησης των κινητών γερανών και ότι, κατά συνέπεια, το σύστημα ενδέχεται να παρεμποδίσει τις

ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι, προς το παρόν, οι συμμετέχοντες δεν αναπτύσσουν ενδοκοινοτικές δραστηριότητες, όπως έκρινε το Δικαστήριο στην υπόθεση 107/82, AEG κατά επιτροπής (1). Το γεγονός ότι δύο από τους προσφεύγοντες προέρχονται από το Βέλγιο αποδεικνύει ότι οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές αποτελούν υπαρκτή δυνατότητα και ότι το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ενδέχεται να επηρεαστεί αρνητικά. Επιπλέον οι κανόνες περί ανταγωνισμού καλύπτουν όλο το έδαφος των Κάτω Χωρών. Για τους λόγους που αναφέρονται στο σημείο 26, το (ενδεχόμενο) αντίκτυπο στις συναλλαγές είναι σημαντικό.

III. ΆΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

(28) Τα καταστατικά και ο εσωτερικός κανονισμός της FNK, καθώς και τα καταστατικά και ο κανονισμός της SCK, κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή με στόχο την χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης ή απαλλαγής σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3. Όπως ήδη αναφέρθηκε στο σημείο 16, οι κανονισμοί της FNK και της SCK πρέπει να εξεταστούν από κοινού.

(29) Για τη χορήγηση απαλλαγής, η FNK και η SCK πρέπει μεταξύ άλλων να αποδείξουν ότι οι συμφωνίες και οι αποφάσεις των ενώσεων επιχειρήσεων συμβάλλουν στη βελτίωση του τομέα εκμίσθωσης γερανών, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει. Η εν λόγω βελτίωση πρέπει να συνεπάγεται στόχος και αξιοσημείωτα πλεονεκτήματα, ώστε να αντισταθμίζονται τα μειονεκτήματα που προκαλούνται στον τομέα του ανταγωνισμού (2).

Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στα μέλη και στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι σχεδόν ταυτόσημες με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις, ιδίως όσον αφορά αφενός τη φορολογική νομοθεσία και τη νομοθεσία κοινωτικής ασφάλισης και αφετέρου την τήρηση των διατάξεων ασφαλείας (βλέπε σημείο 11).

Ο έλεγχος της τήρησης ανάλογων νομικών διατάξεων από όλες τις επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το εάν αυτές συμμετέχουν στο σύστημα ή όχι, αποτελεί καθήκον των αρμόδιων αρχών (3). Είναι δύσκολο να διαπιστωθεί ποια είναι τα απτά προτερήματα που προσφέρει το σύστημα. Ως εκ τούτου, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι περιορισμοί που επιβάλλονται στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις και τα μειονεκτήματα που προκύπτουν για τις μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις, έχουν ως αποκλειστικό στόχο τη δημιουργία κοινοπραξίας των επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών. Κατά συνέπεια, τα μειονεκτήματα βαραίνουν περισσότερο από τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα που αναφέρουν η FNK και η SCK. Επιπλέον, οι περιορισμοί που επιβάλλουν η FNK και η SCK δεν είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των καταστατικών στόχων τους, δεδομένου ότι οι εν λόγω περιορισμοί έχουν ως αποτέλεσμα τον διπλασιασμό του ελέγχου ως προς την τήρηση των ολλανδικών νομικών προδιαγραφών.

Εξάλλου, η πλειονότητα των απαιτήσεων ασφαλείας που θέτει η SCK ως προϋπόθεση για την πιστοποίηση μιας επιχείρησης εκμίσθωσης γερανών, επιβάλλονται αφενός από τις αποφάσεις περί ασφάλειας βάσει του νόμου περί των συνθηκών στο τόπο εργασίας και, αφετέρου, από τις διάφορες υπουργικές ρυθμίσεις επί του θέματος. Ο έλεγχος για την εφαρμογή των εν λόγω προδιαγραφών ασκείται σε κρατικό επίπεδο και συγκεκριμένα μέσω της KeBoKa. Επιπλέον, οι απαιτήσεις που θέτει η SCK εκτός του τομέα της ασφάλειας, όπως, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση καταβολής του φόρου εργασίας και των κοινωτικών επιβαρύνσεων, εγγραφής στο εμπορικό επιμελητήριο, σύναψης ασφαλίσεως για νομική ευθύνη, φερεγγυότητας και εφαρμογής της συλλογικής σύμβασης εργασίας, περιλαμβάνονται σε μεγάλο βαθμό στις νομικές διατάξεις. Η SCK προχωρεί πέραν των νομικών απαιτήσεων και θέτει όρους σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων, αλλά αυτό και μόνο δεν επαρκεί για να θεωρηθεί ότι οι επιβαλλόμενοι περιορισμοί του ανταγωνισμού είναι απαραίτητοι.

Είναι πιθανότερο ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλουν η FNK και η SCK έχουν ως στόχο να αποκλείσουν άλλες επιχειρήσεις και να κατανείμουν τις αγορές στις Κάτω Χώρες, καταργώντας τον ανταγωνισμό για σημαντικό τμήμα της αγοράς εκμίσθωσης γερανών. Ειδικότερα, ο ανταγωνισμός επιχειρήσεων από άλλα κράτη μέλη ουσιαστικά εξαλείφεται (βλέπε σημείο).

(30) Το γεγονός ότι η πολιτική πιστοποίησης της Επιτροπής αφήνει περιθώρια για ιδιωτικά συστήματα πιστοποίησης τα οποία αποσκοπούν σε συμπληρωματικό έλεγχο σχετικά με την τήρηση των νομικών προδιαγραφών, δεν σημαίνει ότι το περιεχόμενο των συστημάτων αυτών δεν πρέπει να σέβεται τους κανόνες περί ανταγωνισμού της συνθήκης. Κατά συνέπεια, οι περιορισμοί του ανταγωνισμού, που εμπίπτουν στο άρθρο 85 παράγραφος 1, δεν είναι δυνατόν να δικαιολογηθούν αποκλειστικά και μόνο, για το λόγο ότι η εισαγωγή συστήματος πιστοποίησης πρέπει να εναρμονίζεται με την πολιτική πιστοποίησης της Επιτροπής.

(31) Αποκλείεται, ως εκ τούτου, για τους προαναφερόμενους λόγους, η χορήγηση απαλλαγής σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 85 της συνθήκης.

IV. ΆΡΘΡΟ 15 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 6 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΡΙΘ. 17

(32) Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 15 του κανονισμού αριθ. 17, δεν είναι δυνατή η επιβολή προστίμων για πράξεις μεταγενέστερες της κοινοποιήσεως στην Επιτροπή και προγενέστερες της αποφά-

(1) Συλλογή Δεκέμβριος 1983, σ. 3151, σημείο 60.
(2) Συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 56 και 58/64, Consten και Grundig κατά Επιτροπής, Συλλογή Δεκέμβριος 1966, σ. 430.
(3) Υπόθεση T-30/89, Hilti κατά Επιτροπής, Συλλογή Δεκέμβριος 1991 II, σ. 1439, σημείο 118.

σεως της Επιτροπής. Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου, οι διατάξεις της παραγράφου 5 δεν εφαρμόζονται από της γνωστοποιήσεως εκ μέρους της Επιτροπής προς τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ότι μετά την προκαταρκτική εξέταση κρίνει πως οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης πληρούνται και πως δεν δικαιολογείται εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3.

(33) Όπως προκύπτει από τα σημεία 17 έως 27, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι οι αποφάσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Οι εν λόγω αποφάσεις αποτελούν σοβαρή και κατάφωρη παραβίαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 ενόψει ιδίως της διατήρησης της απαγόρευσης μίσθωσης επιπλέον γερανών από μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Από τα σημεία 28, 29 και 30 προκύπτει ότι εκ πρώτης όψεως δεν δικαιολογείται εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ο περιοριστικός χαρακτήρας των κανονισμών όσον αφορά τον ανταγωνισμό συζητήθηκε διεξοδικά στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου της Ουτρέχτης και οι διαπιστώσεις του εν λόγω Δικαστηρίου σχετικά με το συγκεκριμένο σημείο δεν αμφισβητήθηκαν στην προσφυγή.

(34) Ενδείκνυται, ως εκ τούτου, η Επιτροπή να ενημερώνει τις επιχειρήσεις δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 15 παράγραφος 6 του κανονισμού αριθ. 17. Βάσει της παρούσας απόφασης, η ασυλία έναντι της επιβολής προστίμων, που προκύπτει κατά κανόνα από την κοινοποίηση συμφωνίας, ανακαλείται όσον αφορά την κοινοποιηθείσα απο την FNK και την SCK απαγόρευση μίσθωσης του άρθρου 7 δεύτερη περίπτωση του κανονισμού της SCK, όπως αναλύεται στα άρθρα 8, 9 και 10 του εν λόγω κανονισμού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η Επιτροπή εκτιμά, μετά από προσωρινή εξέταση δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 6 του κανονισμού αριθ. 17, ότι οι συμφωνίες όσον αφορά την πιστοποίηση επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών, που κοινοποιήθηκαν εκ μέρους της FNK και της SCK, πληρούν τους όρους εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και ότι η εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 δεν είναι αιτιολογημένη.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

1. Stichting Certificatie Kraanverhuurbedrijf,
   Postbus 312,
   NL-4100 AH CULEBORG.

2. Federatie van Nederlandse Kraanverhuurbedrijfven,
   Postbus 312,
   NL-4100 AH CULEBORG.

Βρυξέλλες, 13 Απριλίου 1994.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής